

Uvilje: Adm. Dir Lars Fredrik Stuve i Norske Felleskjøp mener regjeringen ikke har vist vilje til å styrke norsk matvareberedskap. Foto: Tor Jostein Sørli

– Uansvarlig ikke å høre på klimaforskerne

Tekst: Anders Sandbu

I en rapport skrevet for Framtiden i våre hender, anslås det at verdens matproduksjon mest sannsynlig vil bli redusert med rundt 20 prosent – selv om man skulle nå målet om å begrense den globale oppvarmingen til to grader.

FN anslår at verdens matproduksjon må øke med 70 prosent innen 2050. Samtidig forventes verdens evne til å produsere mat å synke for hvert tiår.

Administrerende direktør Lars Fredrik Stuve i Norske Felleskjøp mener det i et slikt bilde trengs en mer offensiv beredskap også i Norge.

– I Norge bruker vi for lite midler på å sikre vår egen matvareberedskap. Om vi ser på det globale bildet framover i tid, i et 40-50-årsperspektiv, mener jeg det er uansvarlig ikke å ta hensyn til det klimaforskerne sier om framtidens potensial for å produsere mat i verden, og hvor de mener det vil være mulig å produsere mat, sier Stuve til Bondebladet.

Omstilling tar tid

Han mener regjeringen ikke har vist vilje til å styrke norsk matvareberedskap.

– Vi opplever at de ikke vil ta tak i dette med mindre det blir en matkrise i Norge. Det er veldig beklagelig at regjeringen tar så lett på et så viktig spørsmål. Noe av det viktigste i ethvert samfunn, er at man klarer å skaffe nok mat til egen befolkning. To ganger har regjeringen underkjent grundige utredninger fra Landbruksdirektoratet, som har konkludert med at det er behov for et beredskapslager for korn i Norge. Skal man omstille norsk jordbruk til å samle mat for en krisetilstand, trenger vi ett år før vi har omstilt oss. Vi må ha et lager som kan vare et halvt år for å berge oss for en ny sesong, utdyper Stuve.

– God matsikkerhet

Da landbruks- og matminister Sylvi Listhaug besøkte det globale frøhvelvet på Svalbard i høst, gjentok hun at Norge har en god matsikkerhet. Dette selv om NIBIO i sommer kom med en rapport som konkluderer med at norsk matsikkerhet «henger betraktelig etter» andre land.

– Rapporten viser at det er en veldig liten sannsynlighet for at man ikke får forsyninger selv om det oppstår krevende situasjoner. Årsaken er at det internasjonalt er god tilgang på korn. Jeg kjenner meg derfor ikke igjen i denne situasjonsbeskrivelsen, sa Listhaug til Bondebladet.

Listhaug: – Kyllingbønder kan heller satse på storfe

Tekst: Anders Sandbu

Landbruks- og matminister Sylvi Listhaug (Frp) svarte i Stortingets spørretime sist uke på spørsmål fra Aps Knut Storberget. Spørsmålet gjaldt den utfordrende situasjonen i kyllingbransjen.

Statsråden sa hun har forståelse for at situasjonen er vanskelig for de kyllingbøndene som er berørt av ubalansen i markedet, men at det finnes andre næringer de kan gå inn i.

– Vi har behov for økte produksjoner innenfor landbruket, for eksempel på storfe, slik at de som vil drive med landbruk har muligheter også videre, om det ikke skulle være kyllingproduksjon, sa Listhaug.

Kritikk fra Hansson

Listhaugs tanke om å hjelpe kyllingbønder over i storfeproduksjon, møter motbør hos stortingsrepresentant Rasmus Hansson i Miljøpartiet De Grønne.

– Det er feil angrepsvinkel, både med tanke på helsemessige og klimamessige råd. Helsemessig ved at vi allerede spiser for mye kjøtt, og klimamessig ved at utslippene fra landbruket øker, sier Hansson til Nationen.

Uenige om årsaken

Landbruksministeren og opposisjonen er også uenige om årsaken til de utfordringene som har oppstått i kyllingnæringen.

Storberget mener overproduksjonen i kyllingmarkedet, sviktende salg og produsenter som risikerer å miste levebrødet har en direkte sammenheng med regjeringens landbrukspolitik. Særlig trekker han frem regjeringens dobling av konsesjonsgrensen på kylling og kalkun.

Listhaug mener hovedårsaken ligger i sviktende etterspørsel grunnet oppmerksomheten rundt antibiotikaresistens.

– På kort tid sviktet etterspørselen med over 15 prosent. En slik etterspørselssvikt var uforutsigbar, og ville være svært krevende å håndtere i alle markeder. Det er opp til bransjen selv å regulere produksjonskapasiteten til det markedet etterspør. Det er selvsagt krevende, og får konsekvenser for mange produsenter, påpekte statsråden.

Hun svarte ikke direkte på spørsmål fra Storberget om hva regjeringen eventuelt vil komme med av avbøtende tiltak overfor de kyllingbøndene som nå risikerer å miste sin inntekt.

Sterke reaksjoner på prisdumping

Bondelagsleder Lars Petter Bartnes og Matmerk-direktør Nina Sundqvist mener matvarekjedenes prisdumping på julematvarer er usmakelig, og en hån mot bønder og matvareprodusenter, skriver VG.

– Jeg vet nesten ikke hvilket begrep jeg skal bruke. Men det er uetisk å prise matvarene på denne måten som vi nå ser. Det er respektløst overfor bønder og matvareprodusenter som er stolte over det de produserer, sier Bartnes.

– Her snakker vi om en kilopris på matvarer som ligger langt under prisen på spiker og skruer. Dette skaper ikke respekt for mat. Men det skapes en prisforventning over tid som ikke er heldig og som over tid vil presse pris altfor lavt, sier Bartnes til VG.

Tørke truer Sør-Europa

Temperaturøkningen i Spania kan bli på mellom 3 og 10 grader om sommeren fram mot slutten av dette århundret, skriver forskning.no.

I løpet av de siste 30 årene har nedbøren i Sør-Spania minket over 20 prosent, ifølge enkelte målinger. Både menneskeskapte klimaendringer og naturlige svingninger kan ha medvirket til utviklingen.

– Alt har forandret seg. Du merker det hver dag, litt etter litt, sier Francisco Esteban til NTB.

Esteban jobber med å ta vare på vernede skogsområder i regionen Murcia, og han sier han merker klimaendringene godt. Somrene er lengre, skogbranner oppstår oftere, trærne får nye sykdommer, og det regner ikke lenger slik det gjorde før.

– Når det først kommer, er det styrtregn, sier han.

Fjellene er omgitt av et langstrakt lavland hvor ørkenaktige landskapsformasjoner ligger innimellom jordbruksområder. Her har bøndene mistet betydelige deler av avlingene de siste årene på grunn av tørke.

Ifølge forskere vil situasjonen trolig forverre seg hvis ikke landene på klimatoppmøtet i Paris eller andre internasjonale organer klarer å stagge utslippene av klimagasser.

Prognosene tyder på at regnet vil fortsette å minke både i Sør-Europa og andre områder rundt Middelhavet og i Midtøsten.

– Dette er blant områdene på jorden som er mest utsatt for tørke på grunn av globale oppvarming, sier Helge Drange ved Bjerknessenteret for klimaforskning i Bergen til NTB.

Hvem skal eie matjorda?

Møre og Romsdal Bondelag arrangerer 11. januar åpent i Molde om konsesjonsloven. Bakgrunnsteppet for møtet er at Sylvi Listhaug vil fjerne konsesjonsloven. Hvilke konsekvenser får det for den norske matproduksjonen?

Selveierlandbruket har lange tradisjoner i Norge og konsesjonsloven sikrer bøndenes eierskap til matjorda. Er det hensiktsmessig? Hva skjer om loven blir fjernet?

Rundt om i verden investeres det stadig større summer i jordbruksareal. Er det bra for samfunnet at kapitalinteressene i større grad blir eier av den norske matjorda? Dette er blant temaene som skal diskuteres på møtet.

Arnt Erik Nordheim, jurist hos fylkesmannen, skal gi en innføring i konsesjonsloven, og Erlend Stabell Daling, advokat i Bondelaget, skal snakke om eienomspolitikk og eierskap til jord.

Pål Farstad, stortingsrepresentant for Venstre, Else-May Botten, stortingsrepresentant for Ap og Heidi Nakken, fylkesstyrrerrepresentant og fylkessekretær i Høyre, skal snakke om sine partiers syn på konsesjonsloven.

“Vi er KLAR, og vi velger Fatland. Velg Fatland dere også nå før jul!”

Se fatland.no eller ring Fatland i dag

Fatland Jæren
Fatland Ølen
Fatland Oslo

51 68 21 20
97 98 55 22
48 08 60 06

www.fatland.no